

Rekommendationer om kursplaner, utbildningsplaner och betygssystem

Fastställda av SUHF:s styrelse den 25 februari 2011

Förändringarna i Högskoleförordningen till följd av den s k Autonomipropositionen (prop. 2009/10:149) omfattar bland annat en omfattande avreglering på det studieadministrativa området från den 1 januari 2011. En arbetsgrupp inom Expertgruppen för studieadministrativa frågor har under hösten 2010 arbetat fram ett förslag om rekommendationer kring kurs- och utbildningsplaner och betygssystem, vilken gått på remiss till SUHF:s medlemmar och SFS. De slutligt fastställda rekommendationerna har reviderats med hänsyn tagen till remissopinionen, synpunkter från Expertgruppen för studieadministrativa frågor (110217, § 5) samt diskussionen i SUHF:s styrelse.

Rekommendationer

SUHF rekommenderar medlemmarna följande rörande kurs- och utbildningsplaners innehåll och utformning samt betygssystem:

Kursplaner

I kursplan ska anges:

- Kursens benämning på såväl svenska som engelska
- Kursens nivå på grund- eller avancerad nivå
- Det antal högskolepoäng som kursen omfattar
- Kursens fördjupning i förhållande till examensfordringarna för kandidat-, magister- eller masterexamen eller andra aktuella examina (jfr här SUHF:s Beteckningar för kursers tillhörighet till grundnivå eller avancerad nivå, plats i huvudområdets successiva fördjupning för generella examina (även kombinerade med yrkesexamina) och karaktär av examensarbete, i Rekommendationer för att underlätta studenters möjlighet till rörlighet mellan olika lärosäten i Sverige (dnr 08/025)
- Om kursen ingår i ett huvudområde och om så huvudområdets benämning
- Kursens lärandemål
- Det huvudsakliga innehållet i kursen
- De krav på förkunskaper och andra villkor utöver grundläggande behörighet som gäller för att bli antagen till kursen (särskild behörighet)
- Formerna för att bedöma studenternas prestationer
- Det betygssystem som ska användas i den aktuella kursen
- Om kursen är uppdelad i delar och att dessa delars omfattning anges i högskolepoäng
- Om antalet tillfällen för prov och praktik eller motsvarande utbildningsperioder för att bli godkänd är begränsat
- När kursplanen eller ändringen av den börjar gälla samt de övergångsbestämmelser och övriga föreskrifter som behövs.

En förteckning över den kurslitteratur eller övriga läromedel som ska användas kan, men behöver inte, ingå som en del av kursplanen, men bör alltid på lämpligt sätt redovisas i anslutning till kursplanen. Även andra väsentliga uppgifter om undervisning och examination bör redovisas på lämpligt sätt i anslutning till kursplanen.

Kursplaner ska avfattas på svenska. Innehållet i en kursplan kan översättas till engelska.

Utbildningsplaner

I utbildningsplan ska anges:

- De kurser som utbildningsprogrammet omfattar
- Den huvudsakliga uppläggningsen av utbildningsprogrammet
- De krav på förkunskaper och andra villkor utöver grundläggande behörighet som gäller för att bli antagen till utbildningsprogrammet (särskild behörighet)
- När utbildningsplanen eller ändring av den ska börja gälla och de övergångsbestämmelser och övriga föreskrifter som behövs.

Betygssystem

Lärosätena kan också fortsättningsvis besluta om att tillämpa ett eller flera betygssystem. Då förordningstexten inte längre innehåller en bestämmelse om ett tregradigt betygssystem som det normala betygssystemet måste varje lärosäte fatta beslut om det eller de betygssystem som gäller vid högskolan.

Det eller de betygssystem som används vid lärosätet ska alltjämt redovisas i Diploma Supplement i enlighet med Högskoleverkets rekommendationer rörande mall för Diploma Supplement att gälla från den 1:e januari 2010.

- Det för respektive kurs aktuella betygssystemet ska anges i kursplan.

Lärosätena bör observera att det inte är möjligt att tillämpa fler än ett betygssystem för en och samma kurs; i delar av kursen kan däremot annat betygssystem användas.

Bilagor

Utdrag ur protokoll från SUHF:s styrelse, 25 februari 2011

Utdrag ur Slutrapport från arbetsgrupp inom Expertgruppen för studieadministrativa frågor

Bilaga 1

Utdrag ur protokoll från SUHF:s styrelse, 25 februari 2011

§ 7 Rekommendationer om struktur och innehåll i kurs- och utbildningsplaner

Fredrik Andersson föredrog ett förslag från Expertgruppen för studieadministrativa frågor om rekommendationer kring kurs- och utbildningsplaner och betygssystem. Bakgrunden är ett uppdrag till Expertgruppen att se på vilka åtgärder på det studieadministrativa området som föranleds av den avreglering av Högskoleförordningen som genomfördes i den s k Autonomipropositionen (Prop. 2009/10:149).

Ett utkast till rekommendationer har gått på remiss till Förbundets medlemmar och SFS. Remissopinionen var, med ett par undantag, övervägande positiv till grundprinciperna i förslaget. Det föreliggande rekommendationsförslaget var på några punkter reviderat utifrån de inkomna remissvaren.

Styrelsen beslutade att fastställa REK 2011:1 Rekommendationer avseende bestämmelser om kursplaner, utbildningsplaner och betygssystem, i enlighet med förslag och de ändringar som diskuterades på mötet.

Bilaga 2

Utdrag ur Slutrapport från arbetsgrupp inom Expertgruppen för studieadministrativa frågor, 29 januari 2011

Förslag till Rekommendationer med anledning av ändringarna i högskoleförordningen avseende bestämmelser om kursplaner, utbildningsplaner och betygssystem

Ärendet och dess beredning

I SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor har under senare delen av 2010 förts diskussioner kring behovet av att från SUHF:s sida utfärda rekommendationer till medlemslärosätena med anledning av att vissa tidigare regleringar i Högskoleförordningen inom det studieadministrativa området upphör per den 31:e december 2010. Expertgruppen beslutade vid sammanträde 2010-09-01 att utse en arbetsgrupp bestående av Mats Edvardsson, Göteborgs universitet (sammankallande), Brita Lundh, Högskolan i Halmstad, Mauritz Danielsson, Luleå tekniska universitet och Carl Nettelblad, SFS, att för expertgruppen bereda ett eventuellt förslag till rekommendationer.

Arbetsgruppen avlämnade i november (efter återkopplingsdiskussioner i Expertgruppen 2010-11-03) ett förslag till rekommendationer och hantering av frågorna enligt nedan. SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor beslutade genom sitt arbetsutskott 2010-11-19 att skicka ut det då föreliggande förslaget på remiss till lärosätena; föreliggande förslag innehåller vissa justeringar med anledning av vad som framkommit i och med remissbehandlingen.

Bakgrund

I bestämmelserna i högskoleförfattningarna ges universitetet och högskolor i vissa fall rätt att utfärda föreskrifter utöver vad som i övrigt anges i författningarna. Ett sådant bemyndigande ges genom att lärosätena genom den Högskoleförordning som upphörde att gälla per den 31:e december 2010 rätt att i kurs- och utbildningsplaner besluta om regler och föreskrifter för undervisningens innehåll, utformning m m. Lärosätena gavs också möjlighet att fastställa vilken eller vilka betygssystem som används; den sistnämnda föreskrivningsrätten finns också i den förordning som gäller fr o m 1:e januari 2011.

Det kan konstateras att i den Högskoleförordning som gäller fr o m 1:e januari 2011 finns bemyndigandet om att i kurs- och utbildningsplaner besluta om regler och föreskrifter utöver förordningen alltså finns kvar, även om de aktuella förordningstexterna strukits ned i relation till tidigare gällande förordningstexter.

Kursplaner är föreskrifter i den mening som avses i § 8 regeringsformen. Kursplaner är därmed bindande föreskrifter samtidigt som en kursplan också är ett pedagogiskt instrument.

Det bör i ett alltmer autonomt högskolelandskap vara så att studenternas möjlighet till rörlighet mellan landets lärosäten underlättas i så stor utsträckning som möjligt. Det är därför viktigt att kursplaner och utbildningsplaner innehåller vissa elementa för att underlätta rörlighet och underlätta tillgodoräknandefrågor såväl i ett nationellt som internationellt perspektiv. I detta sammanhang är det därför viktigt att det betygssystem som använts på en

viss kurs också finns dokumenterad i kursplanen. Det underlättar beslut om tillgodoräkning särskilt i ett internationellt perspektiv om lärosätena på lämpligt sätt samlat redovisat det eller de betygssystem lärosätet tillämpar.

Det är också självklart så att studenternas rättssäkerhet värnas så långt möjligt.

En utbildningsplan fungerar som ett samlat dokument med den information och övriga föreskrifter som behöver tydliggöras för studenten kring utbildningsprogrammet organisation, inriktning och uppläggning i stort.